

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking)

- การวิพากษ์
- การวิจารณ์
- วิจารณ์ญาณ

ต้องให้บอกนะ
ว่าไม่เหมือนกัน

การวิพากษ์ = การพิจารณาตัดสินเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
โดยโต้แย้งและท้าทายสมมุติฐานที่
นำมากล่าวอ้างว่าอาจมีข้อผิดพลาด
และไม่เป็นจริง

ฉันขอถอดเรื่อง
นี้หน่อย

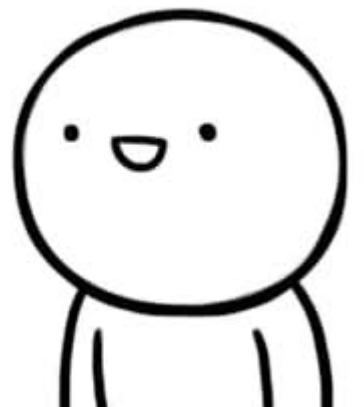

การวิจารณ์ = การให้คำตัดสินสิ่งที่
กำลังพิจารณา

วิจารณ์ญาณ = ปัญญาที่ใครรู้และการใช้เหตุผลที่
ถูกต้อง

ให้สมองบ้าง

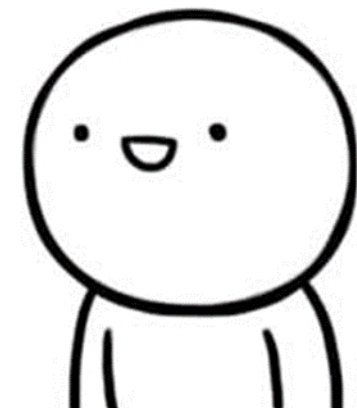

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

=

การคิดเชิงวิพากษ์

แปลไม่
เหมือนกัน ชื่น
ชอบนะ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

=

กระบวนการคิดที่ใช้เหตุผลโดย มีการศึกษา ข้อเท็จจริง
หลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ
แล้วนำมาพิจารณาวิเคราะห์ อย่างสมเหตุสมผล ก่อน
ตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ

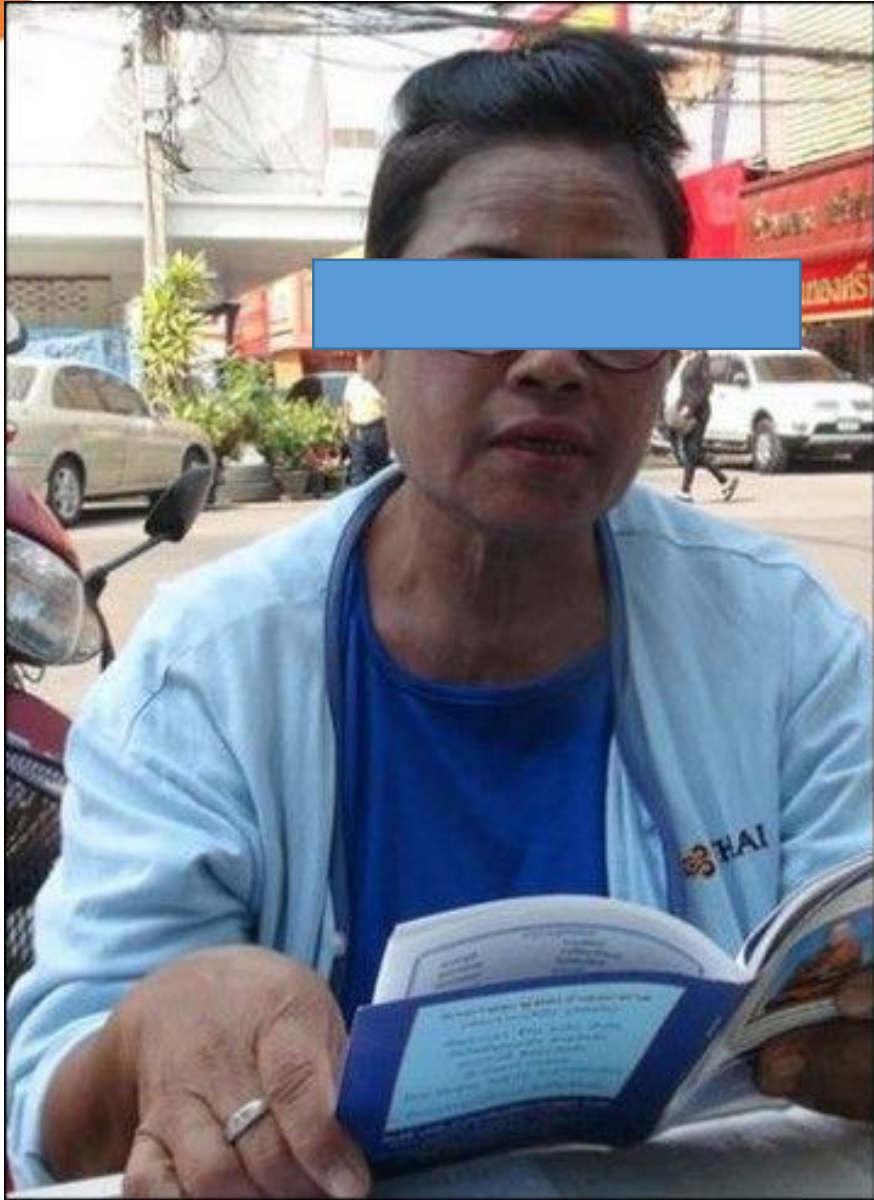

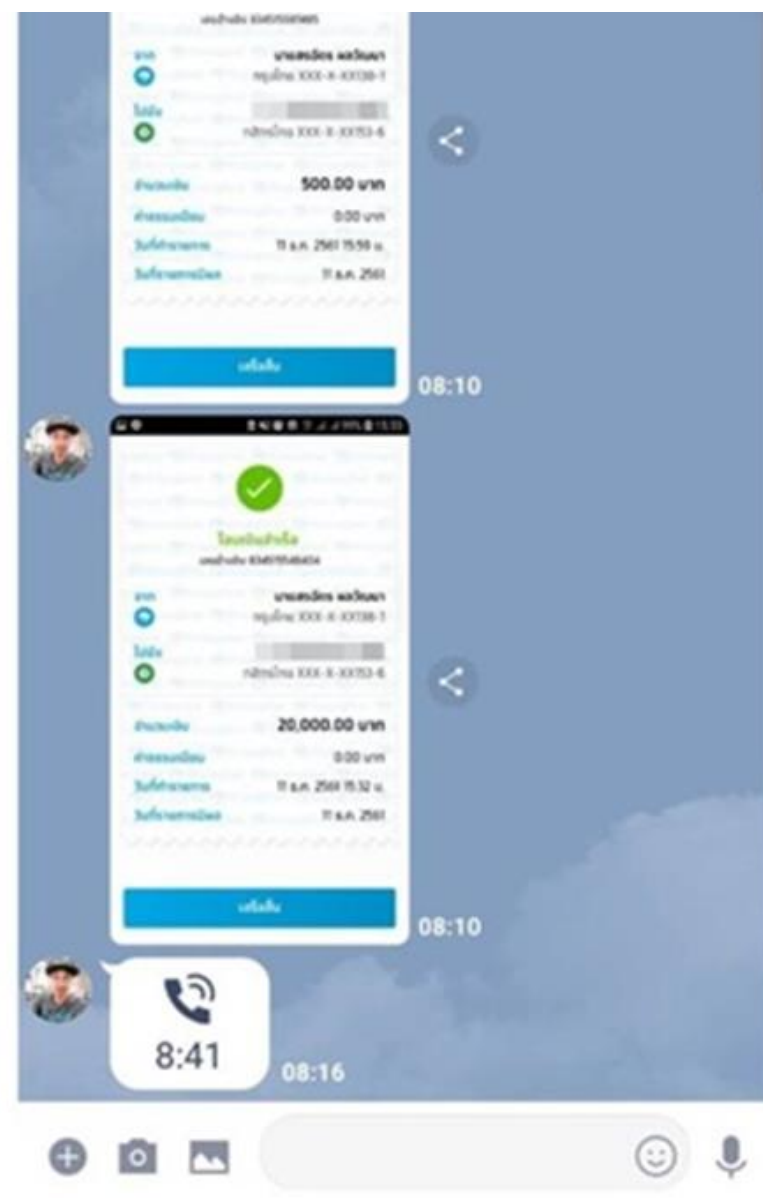
คุณลักษณะของผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณ

1. เป็นผู้ที่มีใจกว้าง
2. มีความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่นเข้าใจผู้อื่น
3. เปลี่ยนความคิดเห็นที่ตนมีอยู่ได้ ถ้ามีข้อมูลที่มีเหตุผลมากกว่า
4. กระตือรือร้นในการค้นหาข้อมูลและความรู้
5. เป็นผู้ที่มีเหตุผล ไม่ใช้อคติหรืออารมณ์ในการตัดสินใจ การยอมรับข้อมูลใด ๆ หรือ การตัดสินใจใด ๆ จะไม่เชื่อมั่นในตัวเองบุคคลหรืออารมณ์ ข้อมูลที่มีเหตุผล จะทำให้การตัดสินใจดีกว่า

กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Kneedler (1985 : 277)

1. การนิยามและทำความเข้าใจกับปัญหา ประกอบด้วย
  - 1.1 การระบุประเด็นที่สำคัญหรือระบุปัญหา
  - 1.2 การเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของคน ความคิด วัตถุประสงค์ของ
  - 1.3 การตัดสินใจว่าข้อมูลใดชัดเจน ข้อมูลใดคลุมเครือ ข้อมูลใดเกี่ยวข้อง ข้อมูลใดไม่เกี่ยวข้อง ข้อมูลใดมีความจำเป็น ข้อมูลใดไม่มีความจำเป็น
  - 1.4 การตั้งคำถามที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่ชัดเจนลึกซึ้งเกี่ยวกับเรื่องราวหรือสถานการณ์

2. การพิจารณาตัดสินข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับปัญหา ประกอบด้วย

2.1 จำแนกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น

2.2 ตัดสินว่าข้อความนั้น สิ่งนั้น หรือสัญลักษณ์ที่กำหนดนั้น มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกันทั้งหมดหรือไม่

2.3 คาดเดาหรือระบุสมมติฐานที่ไม่ได้กล่าวไว้ในการอ้างเหตุผล

2.4 ระบุความคิดเดิม ๆ ที่คนยึดติด

2.5 ระบุความมีอคติ ปัจจัยด้านอารมณ์ การโฆษณา การเข้าข้างตนเอง

2.6 ระบุความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างค่านิยมและอุดมการณ์

3. การแก้ปัญหาและการลงข้อสรุป

3.1 ระบุความเพียงพอของข้อมูล

สามารถตัดสินใจว่าข้อมูลที่มีอยู่
เพียงพอหรือไม่

3.2 พยากรณ์ / ทำนายผลลัพธ์ที่อาจ เป็นไปได้

กิจกรรมกลุ่ม

“จ้อจี้ League”

จับกลุ่ม 10 คน
ตามอัธยาศัย

A man and a woman are standing on a stage. The man, on the left, is wearing a dark blue patterned shirt and is clapping his hands. The woman, on the right, is wearing a white long-sleeved top with a black lace collar and a black and gold patterned skirt. She has her hands clasped in front of her. The background features vertical blue light tubes and a green wall. The floor is blue with some green light effects.

คุณคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องจริงหรือไม่

ใช้เวลาแต่ละกลุ่ม 15 นาที
หาเหตุการณ์ที่คิดว่าจะทำให้
เพื่อนและอาจารย์คิดหนักว่า
จ้อจี้หรือไม่

กลุ่มไหนที่เสร็จแล้ว
เอามาให้อาจารย์ดูนิดนึง

A man and a woman are standing on a stage. The man, on the left, is wearing a dark blue patterned shirt and is clapping his hands. The woman, on the right, is wearing a white long-sleeved top with a black lace collar and a black and white patterned skirt. She has her hands clasped in front of her. The background features vertical blue light tubes and a green wall. The floor is blue with some green lighting. The text 'คุณคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องจริงหรือไม่' is overlaid at the bottom.

คุณคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องจริงหรือไม่

งานคู่

จับคู่กันแล้วออกมาจับ
กระดาษที่อาจารย์

เขียนชื่อทั้งสองคนที่มุ่มบน
ขวามือ

แล้วหาเลขเล็ก ๆ ในกระดาษ
ที่จะบ่งบอกถึงชะตากรรม
ของท่าน

เสร็จแล้ว SCdn ตามเลข
คู่บุญของท่าน

1

2

3

4

5

โจทย์

จงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับอย่างมีวิจารณญาณ
วิเคราะห์อย่างเป็นกระบวนการโดยเลือกใช้หลักของ
Decaroli (1973) หรือ Kneedler (1985) หรือ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2549)